

Persconferentie maandag 9 januari 2017

M. Herman De Croo, Minister van Staat en voormalig Minister van Communicatie

M. François Bellot, Minister van Mobiliteit

M. Jan Jambon, Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken

Mevr. Karin Genoe, Afgevaardigd Bestuurder van het BIVV

BIVV verruimt zijn activiteiten en focust nu ook op veiligheid

4% van de Belgen slachtoffer van poging tot inbraak

79% van de Belgen geeft aan dat te snel rijden een probleem is in zijn buurt. Toch is slechts 58% te vinden voor meer snelheidscontroles. Dit blijkt uit de Nationale VerkeersONveiligheidsenquête die het BIVV voor het 5de jaar op rij hield. Voor het eerst werd niet enkel gepeild naar verkeersonveiligheid, maar werden ook vragen over algemene veiligheid gesteld. Dit kadert in een verruiming van de activiteiten van het BIVV. Op zijn 30ste verjaardag kondigt het BIVV aan naast verkeersveiligheid ook expertise te verwerven over algemene veiligheid. 4% van de Belgen werd in het afgelopen jaar slachtoffer van een poging tot inbraak in hun woning. Woninginbraken zijn samen met terroristische aanslagen en verkeersongevallen de 3 veiligheidsissues waarvan de Belg het vaakst wakker ligt.

De Nationale VerkeersONveiligheidsenquête is een bevraging die dit jaar zijn 5de editie kent. Net zoals de voorbije jaren werd de enquête bij een representatieve steekproef van 2100 Belgen ouder dan 16 jaar afgenomen.

VerkeersONveiligheid

Elektrische fiets wint aan populariteit

De elektrische fiets wordt steeds populairder. In vergelijking met 2003 (5%) zien we voor dit jaar bijna een verdubbeling van het aantal personen die met een elektrische fiets rijden (9%). Als hoofdverplaatsingswijze blijft de auto koploper. Opvallend zijn de regionale verschillen voor het fietsgebruik. In Wallonië neemt slechts 1% de fiets als hoofdvervoersmiddel. In Brussel is dat 9% en in Vlaanderen zelfs 15%.

Snelheid blijft groot probleem

72% van de respondenten geeft toe buiten de bebouwde kom de snelheidslimieten te overschrijden. Ook op autosnelwegen en binnen de bebouwde kom geeft tussen de 60 en 70 procent van de respondenten aan in overtreding geweest te zijn. Nog opvallend: 22% geeft toe wel eens niet handenvrij te bellen. In het algemeen stellen we vast dat jongeren vaker risicogedrag stellen dan ouderen. Dat geldt voor snelheidsovertredingen, rijden bij vermoeidheid en bellen achter het stuur. Voor alcohol achter het stuur geldt dat echter niet. Daar zien we tussen de verschillende leeftijdsgroepen geen verschil.

Snelheid nog te vaak aanvaard?

De Belg is overtuigd van de onwenselijkheid van bepaald risicogedrag in het verkeer. Minder dan 5% vindt het aanvaardbaar om te bellen met een telefoon in de hand achter het stuur, of te rijden onder invloed. Uitzondering hierop is de aanvaardbaarheid ten opzichte van snelheidsovertredingen. 29% vindt het aanvaardbaar om tot 10km/u sneller te rijden dan de wettelijke limiet. 22% vindt het bovendien aanvaardbaar om 20 km/h te snel te rijden op autosnelwegen.

58% wil meer snelheidscontroles, 25% is tegen

Als het gaat over draagvlak voor maatregelen is 58% van de Belgen te vinden voor het verder opdrijven van het aantal snelheidscontroles. 25% is tegen. Daarnaast is het draagvlak bij de Belgen groot voor meer alcoholcontroles (73% voor, 15% tegen), het verplichten van fluoehesjes voor fietsers en voetgangers in het donker (67% voor, 21% tegen) en het alcoholslot voor recidivisten (81% voor, 9% tegen). Langs de andere kant is nog steeds een vrij grote oppositie tegen

- Fietsers door rood laten rijden waar borden dit toelaten (55% tegen, 35% voor)
- Een veralgemeende zone 30 binnen het stadscentrum (61% tegen, 24% voor)

Hoe veilig voelen we ons nu in het verkeer?

Het algemene verkeersONveiligheidsniveau is de laatste 5 jaar niet spectaculair veranderd. Dit terwijl het aantal doden op onze wegen van 770 in 2012 gedaald is naar 732 in 2015. Ook het aantal gewonden is gedaald. Die dalende trend wordt dus niet gevolgd door een dalend gevoel van onveiligheid. Er zijn wel enkele gewestelijke verschillen in het veiligheidsgevoel. Zo voelen fietsers zich duidelijk veiliger in Vlaanderen dan in de andere gewesten. Bromfietsers en vrachtwagens voelen zich onveilig in Brussel dan in de rest van België.

Algemeen onveiligheidsgevoel

Belg stoort zich aan hardrijders in zijn buurt

In de VerkeersONveiligheidsenquête werden dit jaar voor het eerst ook enkele vragen gesteld uit de veiligheidsmonitor, die vroeger door de federale politie werd afgenomen. Asociaal en slordig rijgedrag worden door de Belg in zijn buurt het vaakst als een storend probleem ervaren. Het niet aangeven van de richting (82% vindt dit storend), automobilisten die met iets anders bezig zijn (79%) en automobilisten die veel te hard rijden (79%) zijn de grootste buurtproblemen.

Deze percentages liggen vele malen hoger dan het percentage respondenten dat beweert last te hebben van bijvoorbeeld woninginbraken (56%) of geluidsoverlast in zijn buurt (54%).

De leeftijd blijkt een effect te hebben op de inschatting van het probleem. Naarmate de respondenten ouder worden, geven zij meer en meer aan dat de bevroegde items een probleem vormen.

4% van de Belgen slachtoffer van poging tot inbraak

Er werd ook bevroegd in welke mate de Belg slachtoffer werd van een aantal feiten. Voor een aantal ingrijpende vormen van criminaliteit werden relatief hoge percentages vastgesteld worden. Zo werd in 21% van de gezinnen de wagen beschadigd, werd er bij 4% een poging tot inbraak zonder diefstal ondernomen en werd bij 3% effectief ingebroken met diefstal. 3% van de respondenten werd het slachtoffer van een vluchtmisdrijf in het verkeer in het afgelopen jaar. Bij 6 % van de gezinnen werd het afgelopen jaar een fiets gestolen.

Het onveiligheidsgevoel heeft niet alleen te maken met buurtproblemen, maar moet ook in een breder perspectief bekeken worden. Daarom heeft het BIVV een aparte enquête bij een representatieve steekproef gedaan over alle mogelijke vormen van onveiligheid. Dit zijn de belangrijkste resultaten:

85% van de Belgen voelt zich veilig

De Belg voelt zich in het algemeen relatief veilig. 85% voelt zich veilig, 15% voelt zich onveilig. Er zijn wel regionale verschillen. In Wallonië (20%) voelen de respondenten zich in het algemeen onveiliger dan in Vlaanderen (12%). In zijn eigen buurt zegt 9% van de Belgen zich onveilig te voelen.

Belg ligt wakker van woninginbraken, terroristische aanslagen en verkeersongevallen

Aan de respondenten werd ook gevraagd van welke veiligheidstopics ze wakker lagen.

De problemen die het vaakst uit een lange lijst veiligheidsproblemen in de top 3 geselecteerd werden zijn:

- Woninginbraak (57%)
- Terroristische aanslag (50%)
- Zwaar verkeersongeval (48%)
- Ernstig fysiek geweld (35%)
- Cybercriminaliteit (24%)

Dat mensen wakker liggen van woninginbraken is niet verwonderlijk gezien 4% aangeeft in het laatste jaar een poging tot inbraak te hebben meegemaakt. Dat een zwaar verkeersongeval in de top 3 staat is niet verwonderlijk. Elk jaar vallen er nog ongeveer 50 000 gewonden in het verkeer. Iedereen kent in zijn omgeving wel iemand die een zwaar verkeersongeval heeft gehad.

Er zijn ook enkele opvallende regionale verschillen. Meer Walen liggen wakker van terroristische aanslagen (59% tov 43% in Vlaanderen) en van ernstig fysiek geweld (46% in Wallonië tov 27% in Vlaanderen).

14% van de Vlamingen zegt van geen enkele van de veiligheidstopics wakker te liggen. In Wallonië is dat slechts 1%.

1 op 3 Belgen paste zijn gedrag aan door de aanslagen

32% van alle Belgen zegt in het afgelopen jaar zijn gedrag door de aanslagen aangepast te hebben. Sommigen veranderden op verschillende manieren hun gedrag. Dit zijn de wijzigingen die het vaakst door respondenten aangegeven werden.

- 19% van alle Belgen ging minder vaak naar evenementen waar veel mensen bijeenkwamen
- 16% is wantrouwiger geworden ten opzichte van mensen die ze niet kennen
- 12% werd wantrouwiger ten opzichte van moslims
- 12% vermeed publieke plaatsen zoals een shopping center of bioscoop
- 7% bleef vaker thuis

20% acht terroristische aanslag waarschijnlijk in zijn buurt

20% van de Belgen acht het waarschijnlijk dat in 2017 een aanslag gepleegd zal worden in zijn buurt of in een straal van 15 kilometer daarrond.

52% geeft ook aan dat ze denken dat er niet echt een oplossing is voor de terroristische dreiging en dat we er mee moeten leren leven. 84% van de Belgen is er van overtuigd dat de dreiging geen tijdelijk fenomeen is dat binnen enkele jaren opgelost is.

60% zegt voldoende op de hoogte te zijn van de mogelijke veiligheidsrisico's in zijn buurt.

BIVV breidt takenpakket gevoelig uit

De dertigste verjaardag van het BIVV gaat gepaard met een grondige transformatie. Het instituut is expert op het vlak van verkeersveiligheid, maar haalt nu ook de expertise in huis om mee het debat te bepalen op andere maatschappelijke thema's waar gedragsverandering centraal staat. Veiligheid is daarbij een belangrijke nieuwe opdracht, maar ook inter -en multimodaliteit.

Het BIVV is in de drie decennia van zijn bestaan uitgegroeid tot gereputeerd kenniscentrum voor verkeersveiligheid. Dankzij de combinatie van campagnes met wetenschappelijk onderzoek door vakspecialisten heeft het BIVV in ons land mee het debat over verkeersveiligheid bepaald. Het BIVV zet daarbij in op gedragswijziging rond de grootste doodsoorzaken in ons verkeer, zoals bv alcohol achter het stuur.

BOB is het sterkste merk van het BIVV. Met de BOB-campagne heeft het BIVV er gedurende de afgelopen 20 jaar voor gezorgd dat het gedrag en de attitude ten opzichte van drinken achter het stuur in positieve zin gewijzigd is. Jaar na jaar gebeuren er meer controles en blazen minder mensen positief.

Het BIVV groeit nu door tot een instituut dat werkt rond gedragsverandering. Het doet dat niet alleen binnen verkeersveiligheid, maar ook in de domeinen veiligheid en inter –en multimodaliteit. Inter –en multimodaliteit is het beter afstemmen van alle verschillende transportmiddelen op elkaar om op die manier weggebruikers makkelijker te laten wisselen tussen de mogelijke vervoersmiddelen. Zo kunnen weggebruikers sneller en efficiënter op hun bestemming geraken. Op die manier wordt bijgedragen aan de zoektocht naar een oplossing voor het steeds groter wordend mobiliteitsprobleem.

De organisatie is bijzonder verheugd dat ze hierbij mag rekenen op de steun van de ministers van Mobiliteit en Veiligheid en Binnenlandse Zaken.

Heel concreet kan het BIVV in haar bredere rol in de toekomst ook meewerken aan oplossingen voor het steeds groter wordende mobiliteitsprobleem. Ook op vlak van het verbeteren van de maatschappelijke veiligheid willen we met onze expertise helpen het verschil te maken. Dat doen we samen met partners zoals INNOS, een vzw die zich toelegt op innovatie in veiligheid en beveiliging.

Zo willen we het project dat de FOD Binnenlandse Zaken organiseert rond het opstellen van passagierslijsten op vliegtuig, trein of bus en het delen van deze informatie tussen de betrokken veiligheidsdiensten mee faciliteren. Het BIVV en INNOS voeren daarom onder meer vergelijkingen met buitenlandse praktijken uit. Het PNR systeem, dat toelaat om passagierslijsten van trein-, bus- en vliegtuigreizigers te controleren, doet zijn intrede. Het is echter nodig om ook daarover een diepgaander kennis het hebben van manieren om deze controle te omzeilen.

Op die manier vult het BIVV met zijn krachtig kenniscentrum een lacune op die er momenteel is, want de expertise rond veiligheid en intermodaliteit zit vandaag bijzonder versnipperd. Het BIVV biedt zo een meerwaarde aan burgers, bedrijven, stakeholders en politici.

Karin Genoe, Afgevaardigd Bestuurder BIVV: *" We hebben vastgesteld dat we door de praktijk te koppelen aan onderzoek en data, het gedrag van mensen wel degelijk kunnen veranderen. We trekken onze expertise rond verkeersveiligheid en het werken op gedragsverandering door naar veiligheid in de brede zin van het woord. Ook bij intermodaliteit is gedragsverandering essentieel. Denk maar aan de fileproblematiek en het anders organiseren van vervoersstromen. We laten ons in de hele verbredingsproces van het BIVV omringen en adviseren door binnen- en buitenlandse partners met de juiste expertise. Samen met hen bouwen we specifieke expertisecellen uit voor de nieuwe activiteiten. Op die manier komen we tegemoet aan een reële maatschappelijke behoefte.*

Contactpersonen:

Stef Willems (woordvoerder BIVV): 0473/85.59.44.

Olivier Van Raemdonck(woordvoerder Minister Jambon): 0470/99.91.01.

Jasper Pillen (woordvoerder Minister Bellot): 0472/72.89.17.

Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid vzw
Haachtsesteenweg 1405 - 1130 Brussel - T +32 (0)2 244 15 11
F +32 (0)2 216 43 42
info@bivv.be - www.bivv.be - BE 0432.570.411